בסוד שיח

מאת שאול שיף

הנדל, סלומיאנסקי, שילת, הגר ורותם יתמודדו בבחירות לכנסת ה־14

מאת שאול שיף

ח"כ הגי מרום המכהן יו"ר ועדת הכנסת ובעבר היה יו"ר "ועדת הפריימריס" במפלגת העבודה, אמר לי השבוע, כי הוא מוכן לחתום, שהמפד"ל תזכה בשלושה מנדטים נוספים למחוז, אם תחליט על בחירת מועמדיה לכנסת בשיטת "הפריימריס". לי אישית אין עניין שהמפד"ל תעלה, אבל זה מה שיקרה".

ישנם רבים הסבורים, כי המפד"ל תזכה בתוספת נכבדה בבחירות הקרובות גם ללא שינוי בשיטת בחירת המועמדים לכנסת, זאת, משום היותה נאמנה למצעה, חיסול הסיעות האזוריה הסוכה הקיימת בין חברי הכנסת, העושים עבודה נפלאה ממש בכל תחומי העשייה הפרלמנטרית.

ובכל זאת רוחות התחושה, כי שיטת "הפריימריס" יש בה כדי למשוך למעגל מצביעי מפד"ל ציבור גדול יותר, משום החדירה הפעוקה של המועמדים ותומכיהם למצביעים פוטנציאלים המוגדרים כאדישים או שהמפד"ל היא אצלם רק בבחינת סנייה.

שיטת "הפריימריס" הארצית גובה מחיר גבוה מהמועמדים, החייבים להגיע, במקרה של המפד"ל, לכמאתיים אלף מצביעים לעומת 1000 הצירים של ועידת המפד"ל, שעד כה בוחרה את מועמדיה לכנסת. ואף־על־פי־כן שיטת "הפריימריס" מעוררת תקות בקרב כמה דמויות בולטות בציונות הדתית הסבורים, כי יצליחו להתגבר על כל המשוכות של "הפריימריס" – טוב יותר מאלו של "ועידת המפד"ל.

השבוע שוחחנו עם אותם אלה שהחליטו ספוית להציג את מועמדיהם לכנסת ונם עם המתלבטים עדיין, והריני להודיעכם כי כדאי יהיה לקנות כרטיסים ל"הצגה" הזאת, שמאתוריה הרבה אידיאולוגיה והרבה ערכים ואינני כותב זאת בציניות.

ראש המועצה האזורית חבל עזה, צבי הנדל החליט לרוץ "בכל שיטה שתקבע על־ידי ועידת המפד"ל". אך הוא כמובן מעדיף ש"הפריימריס". כמותו ניסן סלומיאנסקי, ראש המועצה המקומית אלקנה. הגב' יהודית שילת (מעלה ארזמים) אם לתשעה ילדים זכורה לרבים מתקופת היותה יועצת של יזהלון המר בנושאים אלה בעמד האשה, כאשר כיהן שר הדתות. משה הגר – לאו (מצוידות יהודה) מנהל המכינה הקדם־צבאית ביתיר. עורך־דין דוד (דודו) רותם (אפרת) ניכס השבוע את החלטתו והוא מאשר: "אני רץ". זוהי רק רשימה חלקית של "הפנים החדשות" בהתמודדות לכנסת. ישנם מועמדים נוספים, ספרסום שמם בשלב זה יגרום לכמה כותרות שמנות בעתוני הערב ולכן קיבלנו על עצמנו שלא לחשוף את שמם בשלב כה מוקדם.

בשונה מכל המועמדים הנ"ל, הבהיר משה הגר – לאו כי הוא יתמודד רק במגרת "פריימריס" "ואם אין "פריימריס" אני לא במפלגה הזאת. חד וחלק.

רציני לכתוב כמה משפטי רקע על כל אחד מהמועמדים הנ"ל. למשל, על התואר השני בפילוסופיה חינוכית וייעוץ חינוכי (האוניברסיטה העברית) של יהודית שילת ועל התארים בפסיקה מורחבת ומתמטיקה ומשפט עברי של ניסן סלומיאנסקי ועל משה הגר – לאו המסח"ם (שירייון) במילואים ועל "מר גוש קטיף" צבי הנדל, אלא ששוכנעתי כי את תולדות החיים נסקור כאשר רשימת המתמודדים תהיה סופית. שכן, יו"ר "אמונה" תל־אביב, ליאורה מינקה סרם ניבשה את החלטתה. כמוה יו"ר מניף ישראל בירושלים, עו"ד הגב' ויוה סיוון. בקרוב יוודע מה החליט סגן ראש עיריית ירושלים, מואל מאיר ולמיטב הידיעה בצפון הארץ, בקריית־שמונה מתכוננת אחת מפעילות "אמונה" להיענות לאתגר שב"פריימריס".

ראש המפד"ל, ח"כ זבולון המר נתן כבר ברכתו לכל המועמדים שניבשו את מפתם והוא אישית סרם החליט אם "להרים" את שיטת "הפריימריס" ואם כן, איך לשמור על האיזונים. איזונים קרי: ייצוג נאות לעדות, עולם התורה ומגזן הדעות בציונות הדתית.

בימים אלה נעדך סקר־דעת־קהל בקרב הציבור הדתי לאומי ביחוסת אחד מחברי הכנסת של המפד"ל הנסקר אמור לענות גם על מידת התמיכה בשיטת "הפריימריס".

"מה אתה מוטרד" — שאל "הבית ישראל"

עולם התורה על כל שלחותיו מתקשה לעכל את דבר התלקוחו של הרב שילה רפאל, שכל גדולי ישראל ממש, נמרו עליו את ההלל. מכאוזו זוהר בשמי תרבות הדיזיות, שקנה את תורתו בשקרנות מופלאה

הרב שילה רפאל זיל

והתמדה שהיתה לשם דבר והיה בקי ומצוי בכל מקצועות התורה. פסיקתו כאב"ד היתה מלאכת מחשבת שרבות ירדוב בה.

הדיזו, נאולה וה"ר יצחק רפאל, רעייתו, בנו ובנותיו, היו נפעמים מתוכן הצוואה שכתב סמוך לפסירתו ואחד מבני הבית העיד עליה, כי "היתה זו צוואה שנכתבה כאילו בידי אחד הקימונים". על מצבתו ביקש שלא ייכתב התואר נאון ורק לאחר התלבטות הסכים שלשמו יישסר התואר רב. בין ההוראות הנוספות: שיצויין שהיה מחסידי גור. חבריו הקרובים מכבדים סיפורים רבים על איפיוותו והיו ביניהם מעשיות על תקופת הסתופתו במחיצתו של האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" זצוק"ל. את הסיפור שיוסופה להלן סיפר הרב שילה רפאל לחבר קרוב ונראה, כי הוא בן נמצא בין כתביו האישיים של הרב רפאל, שאני מתקשה לכתוב את ראשי התיבות ל־ל בסמוך לשמו.

"לפני כשלושים שנה הוא עמד בבית המדרש של גור כשהוא מהודר ושקוע במחשבות. פתאום נכנס לבית המדרש האדמו"ר מגור בעל "הבית ישראל" זצוק"ל הבחין בו שהוא מהודר. שאל אותו האדמו"ר: "מה אתה מוטרד, הרי יש לך עוד 30 שנה לחיות..." הרב שילה רפאל העיד בעצמו: "נכון, אני מקודם "לגדולי" הזה ל"גדול" הזה (ונקב בשמם) אבל אחר שהכיר אותי עד שמק נשמתו היה ה"בית־ישראל".

דומר בו נכבדות בסולם הדיזיות והוא אמור היה להשתלב בבית הדין הרבני הגדול במוצר קרוב, אלא שמחלתו הקשה קטעה גם הצפיה הזאת. הרב רפאל היה מדבר גלויות עם חבריו על כך שלא ארך ימים, וכך ניתן אולי לדבין את השמץ שגילה בחודשי חייו האחרונים כאשר התמודד בגבורה מול מחלתו הקשה, ועשה הכל להסתירה מהזירי – יארך ה' ימיהם בסוב.

מי יעמוד בראש הדור הצעיר במפד"ל במקומו של לנגנטל?

ראש הדור הצעיר במפד"ל, עו"ד יחום לנגנטל הודיע ל"כל דיכפין", כי הוא פנוה את מקומו כראש הדור הצעיר במפד"ל, בוועידת המפלגה שתתכנס בסוף החודש. לנגנטל, כידוע מתמודד על כהונת המזכיר המדיני של המפד"ל.

ראש מחלקת ההסברה במפד"ל, אורי אליצור הבהיר השבוע, כי אין הוא מתמודד על מישרת המזכיר המדיני, אלא "על תפקיד מספר שניים במפלגה מול נחום לנגנטל".

הנה דבריו של אליצור: "אני סבור שמישרת המזכיר המדיני מיותרת ושאת תפקיד מספר 2 במפלגה צריך להגדיר באופן יותר צנוע. בעקרון התפקיד צריך להיות יו"ר הלישכה. על מנת התפקיד הוועידה תחליט עוד לפני ההתמודדות האישית, ואז בכל מקרה אתמודד מול נחום לנגנטל על התפקיד, כפי שיוגדר על־ידי הוועידה".

נראה כי זה רק מקרי, שאורי אליצור וחיים פלק (שהודיע על כוונתו להתמודד על כהונת מזכ"ל המפד"ל) הגישו להועדה המכינה את הוועידה, מסמך בדבר מבנה הדור הצעיר במפד"ל (פרק שאינו קיים כחוקה הישנה של המפלגה).

ההצעה הזו שיש לה מתנגדים בקרב הדור הצעיר במפד"ל, הנגידה את זרם האדרבלין בקרב הצירים הצעירים בוועידה, ומי שסבור היה שרק ההתמודדות על כהונת מזכ"ל המפד"ל תרתק את תשומת הלב של הצירים, אינו יודע מה הוא שח. על פי ההצעה של אליצור־פלק, "קבוצת הצירים בוועידת המפד"ל, אשר ביום הבחירות לוועידה עדיין לא מלאו להם 35 שנה, תיקרא "כנסת הדור הצעיר", ותהיה הגוף העליון של הדור הצעיר במפד"ל. בנוסף על האמור לעיל, מדי שנתיים יצורפו למרכז הדור הצעיר 10 צירים נוספים מבני השנתונים הצעירים (18־17) המצטרפים לתנועה. הללו ייבחרו על־ידי חבריהם לאחר "מיפקד נוער מפד"ל, שייערך בראבי הארץ מדי שנתיים באסיפות הדור הצעיר. צירים אלה יהיו חברים מלאים במרכז הדור הצעיר, ויצורפו בממוצע משקיפים למרכז המפד"ל. מרכז הדור הצעיר יבחר בבחירות אישיות וחשאיות את היו"ר, את מזכירות הדור הצעיר שתמנה 15 חברים, וכן את נציג הדור הצעיר בכל מוסד תנועתי, שבו, על־פי החלטת המפד"ל, צריך לכהן נציג כזה. חברי המרכז, המזכירות היו"ר של הדור הצעיר, יכהנו בתפקידם מוועידה לוועידה של המפד"ל ובתנאי שגילם לא עלה על 40 שנה".

יו"ר הדור הצעיר, עו"ד נחום לנגנטל קרא גם בין השורות של ההצעה הזאת ותגובתו לא איחרה לבוא: "כראי מאד שאורי אליצור, שחתום על המיסמך הזה, ישרה לברזק מי הם הגופים שבכלל פעילים במפד"ל ומה הם עשו עד היום, ואיך הם פעלו מבחינה דמוקרטית עד היום. אורי אליצור שלמיטב ידיעתי עבר מזמן את גיל הדור הצעיר, לא יסיף לדור הצעיר כיצד להתנהג, כשם שאין לו מקום להעיר ל"אמונה" כיצד להתנהג. ישנו תקנון של הדור הצעיר במפד"ל הראוי שינוי ומנוה בפעילויות שלנו, וכל מי שרוצה להרוס את הדור הצעיר במפד"ל ולמוסס את אותו מפעל נהדר, שהביא עשרות צירים לוועידה, הוא אינו פוגע רק בדור הצעיר ובמפד"ל, אלא בציונות הדתית עצמה.

ולגופו של עניין: אני מצדד שכל צירי הוועידה הצעירים יהוו את הדור הצעיר במפד"ל. אבל, כשם שהמפלגה נתנה אפשרות להוסיף לוועידה הנבחרת צירים נבחרים (בגובה של חמישה אחוזים מכל צירי הוועידה) כך אני סבור, שראוי לו לדור הצעיר שישתלבו בו נציגים מקרב הרבנות הצעירה, האפריה הצעירה, האנשי מעשה בהתנחלויות ובהתישבות וביו"ש. נכון להיום אין לקשורים של "בני עקיבא" אף לא נציג אחד בין צירי הוועידה. הם "עלה על הדעת שלא ניתן להם נציגות במוסדות של הזרם הצעיר? הנו, למשל, הרב אלי בלום (33), ר"מ בישיבה שמונה הרא אינו ציר בוועידה. היעלה על הדעת שלא תשולב במזכירות הדור הצעיר אישיות תורנית כזאת בעלת ניסיון גם בעבודה ציבורית?"

"פתיחת השורות תגרום לנשירה המונית מהמפד"ל

ראש מכון צמ"ת שבגוש עציון, הרב ישראל רוזן, יצא השבוע בארוה נחרץ נגד ההצעה שמאחוריה עומד הרב יואל בדנון, לפתוח את המפד"ל בפני שומרי מסורת ש"אינם רתים נמורים לצערנו, ושמירת מצוות שלהם חלקית, קלושה או פגומה". הרב בדנון סבור כי"שינוי זה מהפכני ומרחיק לכת, יכול להפוך את המפד"ל לראשונה, למפלגה פוליטית יהודית־לאומית, ששותפים לה רתיים ומסורתיים, ויש לה סיכוי – בתוך כמה מערכות בחירות להיאבק על השלטון במדינת־ישראל, ולהרכיב את ממשלתה ומוסדות מלכתיים אחרים".

המסמך שהגיש הרב בדנון לוועדה האידיאולוגית של ועידת המפד"ל ולוועדת התוקה שלה (בראשותו של ח"כ פרופ' אבנר שאקי) עשוי לעורר עניין רב בוועידה ולשלהב את דימיון הצירים, שוודאי יש להם עניין לזנק אל מעבר ששת המנדטים בכנסת, אך דבריו של הרב רוזן ראויים להתייחסות יתירה.

כותב הרב רוזן:

"אפשר היה, אולי להתייצב מאחוריו המסמך המוצע, אם היה מתקיים תנאי אחד – חד משמעי: "בבחירי המפלגה שליחיה ונציגיה בכל המוסדות ובכל הרמות (ממשלתי, מוניציפאלי ציבורי, כינלאומי, חברות וארגונים) יהיו אך ורק אנשים רתים מובהקים (אורתודוקסים)". ללא סעיף זה מאבדת המפלגה את משמעותה כנושאת דגל יהדות. רבים מעדיה לא יזמינו בידי נציגים הקרויים "מסורתיים" אפילו אם יופיעו בנירות (במצע, ש.ס.ג.). יתר על כן, כיום, כשבר, ישנן תהיות לא מעטות בקרב הציבור התורני במפד"ל, וקיימת פזילה לכיוון "התהריות ההתנהגותית". נציגי מפד"ל מסותיים – ואולי פתיחת השורות בכלל – יגרמו לנשירה המונית ובוודאי של "שאר שביעיה". לרעתו של הרב רוזן, ולא מעטים בעולם הישיבות סבורים כמותו, "לא עבר זמנה של הציונות הדתית. דיוקא בשנים אלו הציונות הדתית תופסת תנופה בהשתלבות נאמנה בכל מיגזרי החיים (בטחון, כלכלה, עליה וכיו"ב). אפשר לשנס מתניים ולמשוך למפלגה פוליטית את כל המאמינים ביהדות ובציונות, ולא בדרך של טישטוש ופתיחת שורות לחילונית".

אגב, יצויין, כי בעבר במערכות בחירות לכנסת נעשתה ניסיון ממוקד למשוך חילונים ושומרי מסורת לתמוך במפד"ל, אך בכל הידוע הוא לא עלה יפה.

המשת"פים במטה בונימין

תהיה זו צביעות לבוא בטרוניות לח"כ הרב רפאל פנחסי (ש"ס) על מאמציו הבלתי נלאים להביא לבחירת נציגי ש"ס לראשות המועצות הדתיות ולחברות כתן. הזה רכזו של עולם הפוליטיקה, אם כי גם בסוגיה זו יש לי מה להעיר. אמר לי פעם פילוסוף יהודי בריטי, שנעזר בי כשכן בתרגום של אחד מסיפורי החסידים: "אני עוקב זה שנים אחרי המנהיגות האפריקנית ואני יכול לציין כמעט בדייקנות, כיצד יסיים שם כל ראש מדינה את חייו. מי שורצ את קודמו – נהרג, מי שהגלה – גלה ומי שהביא לחילופי שלטון ללא דם, ניצל גם הוא באשר הקשרים הגיעו לארמונו. המניחי את תשומת לבו למאמרו של הלל בפרקי אבות: על האספת אספוך ומוף מסיפוך יסופוך...

נזכרתי בשכני הפילוסוף, משום המחשבה שהלפה במוחי לגבי הצפוי לפי שיידך לפרנסתו של אדם ומשפחתו, גם אם למעשהו יש ניבוי של רבנים...

אלא שפוליטיקה היא פוליטיקה וח"כ פנחסי מבקש להחליף את יו"ר המועצה הדתית במטה בניימין, נתן נתנזון, משום חשד שמקורו בהלכי רכיל נלחים, שהוא – נתנזון – כביכול עמי מאחורי הפעילות של הפרקליטת נגרו – דבר שהוא כמובן חסר־שחר. אבל, חזקה על לשון הרע שאינה חוזרת ריקם...

זכותו של ח"כ פנחסי להביא להלוסי נברי כשם ש"ס, אך מבדיקת מאר מעשיהם של "משתפי פעולה" בישובים במטה בניימין. המשת"פים הללו, המגלגלים עיניים לשמיים, מבקשים ליצנות אישית מנפילת הזולת ומוסיפים שמן למדורה. אלה, לא תהיה תוצאתם על הדרך הזו ואין ספק כי אוכלוסיית ישוב בניימין תבוא עמם חשבון.